

RECHT OP INSTEMMING, INFORMATIE EN DUIDELIJKE COMMUNICATIE

Recht op instemming met en vrije keuze van de buitengerechtelijke jeugdhulp

Artikel 8

De minderjarige heeft het recht om geïnformeerd vrij in te stemmen met de buitengerechtelijke jeugdhulp of die hulp te weigeren.

Artikel 9

Als buitengerechtelijke jeugdhulp die past bij de jeugdhulpvraag of jeugdhulpbehoefte van de minderjarige, door meerdere jeugdhulpaanbieders kan worden verstrekt, heeft de minderjarige het recht om de jeugdhulpaanbieder vrij te kiezen en om zijn keuze nadien te wijzigen, behoudens beperkingen die bij of krachtens wet of decreet zijn opgelegd.

Artikel 10

§ 1. Bij buitengerechtelijke jeugdhulp heeft de minderjarige te allen tijde het recht de interventie van een bepaalde jeugdhulpverlener te weigeren, voorzover de opdracht en de organisatie van de jeugdhulpvoorziening dat toelaten. De weigering mag de jeugdhulpverlening van de jeugdhulpvoorziening aan de minderjarige niet in het gedrang brengen.

Op verzoek van de minderjarige wordt de weigering, bedoeld in het vorige lid, schriftelijk vastgelegd en toegevoegd aan het dossier van de minderjarige.

De minderjarige heeft het recht om een schriftelijke motivering van die weigering aan zijn dossier te laten toevoegen.

§ 2. De bepalingen van § 1 zijn van overeenkomstige toepassing op de toegangspoort en de trajectbegeleiding.

Recht op informatie en duidelijke communicatie

Artikel 11

§ 1. De minderjarige heeft recht op duidelijke, toereikende en voor hem begrijpelijke informatie over de jeugdhulp en over alle zaken die daarmee verband houden, inzonderheid leefregels en afspraken.

§ 2. In het belang van de minderjarige, zoals omschreven in artikel 5, kan worden beslist om de minderjarige over bepaalde zaken niet te informeren.

Een dergelijke beslissing wordt gemotiveerd en in het dossier van de minderjarige opgenomen. De persoon, bedoeld in artikel 24, heeft het recht over die zaken geïnformeerd te worden.

Artikel 12

De communicatie met de minderjarige verloopt in een voor hem begrijpelijke taal, afgestemd op zijn leeftijd en maturiteit. De Vlaamse regering bepaalt hoe dit recht wordt nageleefd ten aanzien van anderstalige minderjarigen.

Artikel 8 van het decreet rechtspositie stelt dat elke minderjarige het recht heeft in te stemmen met buitengerechtelijk jeugdhulp of deze hulp te weigeren.

In de artikelen 9 en 10 wordt dit gespecificeerd. De minderjarige kan enerzijds zijn jeugdhulpaanbieder zelf kiezen en mag anderzijds de interventie van een jeugdhulpverlener weigeren. De jongere kan een interventie enkel weigeren voor zover de opdracht en organisatie van de voorziening dit toelaten. Deze weigering mag de jeugdhulp niet in het gedrang brengen en moet, op verzoek van de minderjarige, toegevoegd worden aan zijn dossier.

Evident kan de minderjarige dergelijke keuzes enkel op een verantwoorde manier maken indien hij duidelijk ingelicht is over de jeugdhulp.

De artikelen 11 en 12 creëren hiervoor de noodzakelijk voorwaarden.

Deze twee artikelen leggen de verplichting op om aan jongeren begrijpelijke informatie te geven over de jeugdhulp, tenzij dit niet in het belang van de minderjarige is. Opdat informatie ook echt begrijpelijk is, moet deze gegeven worden in een voor de minderjarige verstaanbare taal.

1 INLEIDING

Iedereen heeft het recht op kennis van alle gegevens die hem of haar betreffen. Dit geldt voor minderjarigen, net zoals voor volwassenen. Wanneer er echter minderjarigen op het toneel verschijnen, wordt bijna automatisch de vraag gesteld of de informatie wel gedeeld moet worden met de jongere en, indien dit het geval is, hoeveel informatie er kan gedeeld worden. Hoeveel moet een kind weten over de aangeboden jeugdhulp, de slaagkansen, de duur ervan, de onderliggende motieven, ...? Vertellen we bijvoorbeeld aan een kind dat geplaagd wordt de precieze reden voor de plaatsing? Wordt een ziek kind ingelicht over de volledige diagnose of slechts over delen hiervan? ...

In praktijk blijkt het vaak zo te zijn dat minderjarigen eerst moeten bewijzen dat ze het waard zijn, ze moeten met andere woorden hun rechten eerst verdienen. Hierdoor wordt de lat hoger gelegd als het om minderjarigen gaat dan bij volwassenen. Immers, wanneer minderjarigen betrokken zijn, stelt men zich veel meer vragen over het delen van informatie. Vragen die nauwelijks aan de orde zouden zijn indien enkel volwassenen betrokken zijn.

Nochtans toont onderzoek aan dat in de ontwikkeling van een kind het verstrekken van informatie een belangrijke rol speelt. Een kind is steeds op zoek naar nieuwe zaken, nieuwe uitdagingen, ... Het meedelen van informatie heeft een grote invloed op de emotionele, cognitieve en sociale ontwikkeling van het kind en de vorming van zijn persoonlijkheid. Wanneer een kind op vroege leeftijd betrokken wordt bij processen die hem aanbelangen, zal het zich op een andere manier ontwikkelen dan wanneer hij overal buiten gehouden wordt. Een kind dat geïnformeerd en betrokken wordt, zal leren dat het zelf een impact heeft op zijn leven en ook zelf een invloed kan uitoefenen op de eigen situatie.

Het recht op informatie wordt op internationaal niveau gewaarborgd door artikel 17 van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Net zoals in het decreet is in het verdrag dit recht niet onbeperkt. Wanneer er gegronde reden is om aan te nemen dat de informatie schadelijk is voor de minderjarige, wordt deze niet meegegeeld. Het non-discriminatie principe oefent ook op dit recht haar invloed uit. In situaties waar het niet evident is op een duidelijke manier te communiceren met jongeren (anderstaligen, heel jonge minderjarigen, mentaal gehandicapte minderjarigen, dove minderjarigen, ...) moet dit mensenrecht toch gegarandeerd blijven.

Het decreet rechtspositie neemt deze rechten op in de artikelen 8 tot 12.

2 RECHT OP INFORMATIE (ART. 11)

De minderjarige heeft het recht geïnformeerd te worden over de jeugdhulp die aan hem verleend wordt en over alles dat hiermee verband houdt.

2.1. Waarover de minderjarige informeren? (art. 11§1)

Het is enkel mogelijk ergens mee in te stemmen indien duidelijke informatie wordt gegeven over de inhoud van de concrete jeugdhulpverlening en over de gevolgen van het al dan niet instemmen met de aangeboden jeugdhulp. Dit impliceert dat de hulpverlener de minderjarige zowel inlicht over de gevolgen van zijn instemming als van zijn weigering. Op deze manier kan de jongeren zich een beeld vormen van de aangeboden jeugdhulp en desgevallend vragen stellen, bedenkingen formuleren, negatieve gevoelens uiten, ...

AAN DE SLAG...

De volgende informatie kan je meedelen aan minderjarigen:

- Informatie over het beschikbare jeugdhulpaanbod en mogelijke alternatieven, ...
- Informatie over de gevolgen van het al dan niet aanvaarden van de voorgestelde jeugdhulp, afwegen van voor- en nadelen, mogelijke neveneffecten, ...
- Informatie over de reden van de jeugdhulpverlening, de gestelde diagnose of probleemstelling, de gestelde doelen, de dringendheid, ...
- Informatie over de te volgen procedure en de concrete invulling van de jeugdhulpverlening: de vermoedelijke duur, de gebruikte hulpverleningsmethode, leefregels en afspraken binnen een voorziening, mogelijke sancties, de klachtenprocedure, de structuur van een voorziening, de ideologische of religieuze basis, de evaluatieprocedure, ...
- Informatie over de rechten en plichten van de minderjarige en van de jeugdhulpverlener, met wie de jeugdhulpverlener allemaal praat over de minderjarige, wat meegedeeld wordt aan zijn ouders ...
- Informatie over de rechten en plichten van anderen zoals zijn ouders, de voorziening, de jeugdhulpverlener, ...

Wanneer een beslissing moet genomen worden, moet alle informatie die de jeugdhulpverlener heeft, doorgegeven worden aan de minderjarige. De jeugdhulpverlener mag geen informatie achterhouden die van invloed kan zijn op het beslissingsproces. Ook wanneer de minderjarige bijkomende vragen stelt, moet hierop zo'n eerlijk mogelijk geantwoord worden.

Het is belangrijk minderjarigen in te lichten wat het hulpverleningsaanbod concreet inhoudt. Anders bestaat de kans dat ze angstig worden voor het onbekende of zelf scenario's maken en een foute betekenis geven aan de situatie. Jongere minderjarigen zouden een bepaalde maatregel kunnen zien als "straf omdat ze stout geweest zijn" of interpreteren dat hun ouders hun niet meer graag zien.

Minderjarigen hebben nood aan een zo volledig mogelijk begrip van de situatie. Wanneer een kind betrokken wordt, verwerft het ook een gevoel van controle over de situatie en het inzicht zelf ook invloed te kunnen uitoefenen op de realiteit.

2.2. Actieve informatieplicht van de jeugdhulpvoorziening

Aan de verplichtingen gesteld door het decreet is niet voldaan door het loutere feit dat de minderjarige kennis mag nemen van zijn dossier of dat hij informatie krijgt als hij er zelf om vraagt. Integendeel, de jeugdhulpvoorzieningen spelen in dit proces een actieve rol. Zij moeten zelf het initiatief nemen om de minderjarige op regelmatige tijdstippen te informeren. De jeugdhulpvoorziening moet hiervoor de nodige tijd vrijmaken. Hoe dit concreet gebeurt, zal afhangen van de aard van jeugdhulpvoorziening en is afhankelijk van de eigen mogelijkheden en beperkingen. Bij alle vormen van jeugdhulp moet de minderjarige duidelijk geïnformeerd worden over de geldende afspraken.

TIPS

Het is van belang na te gaan of de jongere de meegedeelde informatie juist begrepen heeft. Door regelmatige gesprekken kan men vermijden dat er foute interpretaties of verwachtingen ontstaan.

In het bijzonder, indien de minderjarige in een (semi-) residentiële voorziening verblijft, heeft hij altijd het recht om geïnformeerd te worden over de leefregels en afspraken.

Deze regels moeten vastgelegd worden in een huishoudelijk reglement of reglement van orde dat duidelijk leesbaar en verstaanbaar is voor elke minderjarige. Ook de rechten van de minderjarige worden hierin opgenomen. Deze reglementen zullen variëren van voorziening tot voorziening, van leefgroep tot leefgroep. Bij de opstelling van het reglement wordt dan ook steeds rekening gehouden met de mogelijkheden en leeftijd van de betrokken minderjarigen.

Soms zal een huishoudelijk reglement of reglement van orde beperkingen invoeren over hoe de minderjarige zijn rechten kan uitoefenen. Dit is enkel toegelaten indien een dergelijke beperking noodzakelijk is voor de goede werking van de voorziening of voor het hulpverleningsproces.

Deze beperkingen mogen nooit onredelijk groot zijn. Wanneer er manieren zijn die het recht op informatie van de minderjarige minder aantasten, moeten deze gekozen zijn. Dit is het subsidiariteitsprincipe.

Een beperking van het informatierecht van de minderjarige kan ook voortvloeien uit de structuur, opdracht, organisatie of expertise van de voorziening.

2.3. Agogische exceptie (art. 11§2)

Op deze informatieplicht voorziet het decreet één uitzondering, m.n. een agogische exceptie. Indien men kan aantonen dat het in het belang van de minderjarige is, kan een deel van de informatie niet worden meegedeeld. Soms kan het in het belang van het kind zijn het medelen van informatie uit te stellen omdat het kind nog niet in staat is met de informatie om te gaan. Het decreet neemt deze uitzondering ook op. Wanneer men beslist een minderjarige niet te informeren over bepaalde zaken, dient deze beslissing opgenomen en gemotiveerd te worden in het dossier van de minderjarige.

Men moet er echter over waken dit niet te verwarren met de situatie waar de jeugdhulpverlener bepaalde informatie niet meedeelt uit angst voor de (emotionele) reactie van het kind. In dit geval durft de jeugdhulpverlener het kind de informatie niet te vertellen omdat hij er zelf niet mee om kan. Dit zou een schending zijn van het recht van het kind op informatie.

Deze exceptie heeft niet tot gevolg dat de minderjarige op geen enkele wijze kennis kan nemen van deze informatie. Wanneer de minderjarige een bijstandspersoon heeft, mag deze bijstandspersoon wel alle informatie inzien. (zie hoofdstuk bijstand)

E RECHT OP DUIDELIJKE COMMUNICATIE (ART. 12)

Het louter geven van informatie is niet voldoende om het decreet na te leven. De informatieverstrekking dient te gebeuren op een manier die aangepast is aan het individuele kind. Immers, opdat de minderjarige zijn rechten opgesomd in deze artikelen ook effectief kan uitoefenen, is het noodzakelijk dat het delen van informatie en communicatie met de minderjarige gebeurt in een “taal” die voor hem verstaanbaar is. Dit slaat op twee zaken:

- Enerzijds moet de informatie gegeven worden in een taal die de minderjarige machtig is of moet gebruik gemaakt worden van een tolk of andere persoon die de minderjarige uitleg geeft. De Vlaamse regering werkt hierop nog verdere regels uit voor anderstalige minderjarigen.
- Anderzijds moet ook rekening gehouden worden met de leeftijd, ontwikkelingsniveau, geestelijke toestand, persoonlijkheid, eigen mogelijkheden, vroegere ervaringen... van de minderjarige. Zo zal bijvoorbeeld de communicatie met een heel jong kind anders verlopen dan met een ouder kind of zal het communiceren met een kind met een mentale handicap een andere aanpak vereisen. Een minderjarige die in het verleden reeds te maken heeft gehad met een jeugdhulpvoorziening zal reeds meer inzicht hebben dan een minderjarige die voor de eerste keer te maken krijgt met de aangeboden jeugdhulp.

Of de minderjarige al dan niet in staat is op een verantwoorde wijze mee te beslissen over de jeugdhulp, wordt niet enkel bepaald door factoren inherent aan de minderjarige. Ook andere elementen oefenen een invloed uit:

- de manier waarop iets uitgelegd wordt
- de hoeveelheid van informatie
- de aard van informatie
- de persoon die de informatie meedeelt
- ...

Dit zijn bepalende elementen voor de mate waarin iets begrepen wordt. Zo is het best mogelijk dat met behulp van begeleiding en aangepast taalgebruik een jong kind bijvoorbeeld toch moeilijke informatie begrijpt.

TIPS

- Bij jonge kinderen kan je gebruik maken van een poppenspel. Op deze wijze kan het kind, op een veilige manier, geconfronteerd worden met een bepaalde situatie. Daarnaast laat deze communicatievorm toe dat kinderen participeren waardoor ze reeds bepaalde emoties verwerken, invloed uitoefenen op de situatie, ...
- Strips, boeken met tekeningen, ... zijn tevens een goede communicatievorm. Het is belangrijk om de opgenomen informatie beperkt, eenvoudig en concreet te houden. Wel is het aan te raden dit nooit op zich te gebruiken, maar steeds gepaard te laten gaan met een gesprek.
- Bij oudere kinderen kan een film getoond worden die het leven in een voorziening, ... toont. Zo kan de jongere een beter zicht verwerven op de eigen situatie en ook mogelijkheden opmerken. Deze informatievorm zorgt er ook voor dat kinderen correctere verwachtingen krijgen omtrent het hulpverleningsvoorstel.

Soms is het gemakkelijker om informatie door te geven aan minderjarigen wanneer deze met behulp van een grafiek of tekening wordt uitgelegd. Voor jongere minderjarigen werkt men beter niet met hypothesen maar maakt men de informatie zo concreet mogelijk. Gemiddeld vanaf de leeftijd van tien jaar kan de jongere wel meedenken op een hypothetisch niveau. Uiteraard is deze leeftijdsgrens heel relatief en oefenen tal van persoonlijke factoren zoals intelligentie, maturiteit, ervaring, ... ook een invloed uit. Wees ook alert niet te vervallen in vakjargon.

De nadruk ligt hier op het interactief proces tussen hulpverlener en jongere waarbij informatie gedeeld wordt, mogelijkheden bekeken, ... met openheid voor de eigen waarden en normen van de betrokken personen. Het eindresultaat van dit proces is een gezamenlijke beslissing. Evident verplicht deze werkwijze de voorzieningen de nodige tijd en middelen hiervoor uit te trekken.

4 GEÏNFORMEERD INSTEMMEN MET OF WEIGEREN VAN JEUGDHULP, VRIJE KEUZE VAN JEUGDHULPAANBIEDER EN HET RECHT OM DE INTERVENTIE VAN EEN BEPAALDE JEUGDHULPVERLENER TE WEIGEREN (ART. 8, 9 EN 10)

4.1. Algemeen

Het **artikel 8** van het decreet rechtspositie regelt het recht van de minderjarige om geïnformeerd vrij in te stemmen met iedere tussenkomst van een jeugdhulpaanbieder of jeugdhulpvoorziening of deze te weigeren. (zie verder over “schuldig verzuim en noodtoestand”)

Volgens **artikel 9** heeft de minderjarige het recht om zelf zijn jeugdhulpverlener te kiezen. Evident is dit enkel mogelijk indien er ook verschillende jeugdhulpverleners aanwezig zijn die bekwaam zijn om de minderjarige de vereiste hulp te bieden. Wanneer bijvoorbeeld voor een bepaalde leefgroep maar één individuele begeleider beschikbaar is, zal de minderjarige niet veel kunnen kiezen.

Het is ook mogelijk dat er beperkingen zijn die hun oorsprong vinden in regelgeving. Wanneer een bepaalde organisatie bevoegd is voor een bepaald gebied, kan de minderjarige niet zomaar aankloppen bij een organisatie in een aangrenzend gebied. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de regelgeving voor de CLB's.

Eens de jongere gekozen heeft, betekent dit niet dat zijn keuze onveranderbaar is. Hij heeft het recht om, in de loop van de hulpverlening, zijn keuze alsnog te wijzigen.

Artikel 10 garandeert dat de minderjarige het recht heeft om bepaalde interventies te weigeren. Wanneer een jongere een bepaald aanbod weigert, mag dit niet tot gevolg hebben dat aan de minderjarige geen kwaliteitsvolle jeugdhulp meer wordt verleend of dat hij niet langer met respect behandeld wordt.

Enkel in de volgende drie gevallen, laat het decreet toe dat de weigering van de minderjarige niet gevolgd wordt :

- Indien de opdracht van de jeugdhulpvoorziening dit niet toelaat
- Indien de organisatie of structuur van de jeugdhulpvoorziening dit niet toelaat
- Indien de keuze van de minderjarige de jeugdhulp in het gedrang brengt

Deze uitzonderingen en dan vooral de laatste mogen niet zomaar als “passe-partout” gebruikt worden om de keuze van de minderjarige niet te volgen. Het is van belang dat naar de minderjarige echt geluisterd wordt en dat zijn vraag serieus genomen wordt.

Indien de keuze van de minderjarige niet gevolgd wordt, kan de minderjarige vragen dat dit opgenomen en toegelicht wordt in zijn dossier.

Artikel 10 is ook van toepassing op de toegangspoort en trajectbegeleiding. Dit betekent dat de minderjarige de hulp die wordt verleend door een hulpverlener van de toegangspoort of trajectbegeleiding mag weigeren. Ook hier gelden de drie bovvermelde uitzonderingen.

De minderjarige kan dergelijke beslissingen enkel nemen indien hij over adequate en voldoende informatie beschikt. Dit betekent dat de minderjarige alle relevante informatie met betrekking tot de voorgestelde jeugdhulp, alle mogelijke alternatieven, ... kent zodat hij een weloverwogen beslissing kan maken. (zie hierboven) De minderjarige bevindt zich evenwel niet alleen op een eiland. Ook dit moet duidelijk gecommuniceerd worden met de minderjarige, wanneer beslissingen of keuzes genomen worden dient men rekening te houden met verschillende actoren zoals de ouders, verwijzer, begeleiders, ...

De instemming of weigering van een minderjarige kan op verschillende manieren vastgesteld worden. De jongere kan dit expliciet doen, hetzij mondeling of schriftelijk. De instemming of weigering van de jongere kan ook impliciet zijn en blijken uit zijn gedrag, acties, het spontaan verlenen van medewerking, ... Ook met een impliciete beslissing dient de jeugdhulpverlener rekening te houden.

4.2. Belang van de minderjarige

Het is onontbeerlijk voor ogen te houden dat, bij de toepassing van deze artikels, het belang van de minderjarige blijft spelen als criterium voor het nemen van beslissingen (artikel 5). Immers, zoals beschreven in het hoofdstuk bekwaamheid, vormt artikel 5 van het decreet het startpunt van waaruit alle andere artikels van het decreet rechtspositie geïnterpreteerd worden. Het belang van de minderjarige vormt steeds de belangrijkste overweging bij het verlenen van de jeugdhulp. Wanneer aldus twee artikels met elkaar in conflict komen, weegt het belang door.

Als de minderjarige bepaalde hulp weigert en de hulpverlener is van oordeel dat deze hulp noodzakelijk is, zal men toch stappen moeten ondernemen. Ook in noodsituaties zal de hulpverlener soms moeten ingrijpen, zelfs tegen de wil van de minderjarige in.

Het is hier nuttig te wijzen op de theorie rond "*schuldig verzuim*". De hulpverlener, en ook iedere andere burger, heeft de plicht te helpen wanneer hij vaststelt dat iemand zich in groot gevaar bevindt. Dit gevaar kan zowel een bedreiging zijn voor de fysieke als voor de psychische integriteit.

TER VERDUIDELIJKING

Het misdrijf van schuldig verzuim wordt beschreven door art. 422 bis Sw.
"Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboeten van 50 euro tot 500 euro of met één van die straffen wordt gestraft hij die verzuimt hulp te verlenen of te verschaffen aan iemand die in groot gevaar verkeert, hetzij hij zelf diens toestand heeft vastgesteld hetzij die toestand hem is beschreven door degenen die zijn hulp inroepen. De straf bedoeld in het eerste lid wordt op twee jaar gebracht indien de persoon die in gevaar verkeert, minderjarig is."

Op iedere burger rust een hulpverleningsplicht op het moment dat iemand in een toestand van groot gevaar verkeert. Dit gevaar kan zowel slaan op de fysieke als op de psychische integriteit. Evident moet de hulpverlener ook de mogelijkheid hebben te helpen zonder ernstig gevaar voor zichzelf of anderen.

Naast de strafsanctie kan de persoon die de hulpverleningsplicht niet naleeft ook veroordeeld worden tot een schadevergoeding.

In de rechtsleer is de term "gevaar" inmiddels verder verduidelijkt als zijnde een gevaar voor de gezondheid, de integriteit, de vrijheid of eerbaarheid van een andere mens. Elke vorm van seksueel misbruik van een minderjarige of kindermishandeling valt sowieso onder de noemer "groot gevaar".

Het is niet nodig dat de hulpverlener de gevaarssituatie persoonlijk heeft vastgesteld opdat van schuldig verzuim kan sprake zijn. Wanneer hij ingelicht is door een andere hulpverlener, door een familielid van de minderjarige, ... en ook weet dat de gevaarssituatie ernstig is, moet hij hierop gepast reageren en de hulp bieden die hem het meest aangewezen lijkt. In dit geval kan de hulpverlener toch bepaalde interventies opleggen, tegen de wil in van de minderjarige.

Een andere uitzondering is **de noodtoestand**. Dit begrip is ontwikkeld door de rechtspraak en betekent dat men een bepaalde strafrechtelijke bepaling overtreedt om een ander, hoger belang te vrijwaren wanneer er een ernstig, daadwerkelijk gevaar dreigt. Zo zal bijvoorbeeld het beroepsgeheim kunnen doorbroken worden in geval van bedreiging voor iemands fysieke integriteit.

4.3. Bekwaamheid

De jongere moet tevens voldoende bekwaam zijn. (zie hoofdstuk rond bekwaamheid)
De beslissing omtrent de bekwaamheid is geen alles-of-niets kwestie met zwart-wit regels die zomaar opgaan voor alle minderjarigen in elke situatie.

Bij elke minderjarige moet individueel beoordeeld worden of hij de vereiste maturiteit en het nodige inzicht heeft om in de gegeven context een beslissing te nemen.

TER VERDUIDELIJKING

De volgende elementen spelen een belangrijke rol bij de beoordeling van bekwaamheid:

- leeftijd
- persoonlijke vaardigheden
- vroegere ervaring
- emotionele factoren
- mentale rijpheid
- intelligentie
- ...

In bepaalde situaties, voor bepaalde beslissingen kan de minderjarige bekwaam bevonden worden terwijl hij dit niet is in een andere situatie bij een andere soort beslissing. Zo is het bijvoorbeeld goed mogelijk dat de minderjarige perfect in staat is zijn individuele begeleider te kiezen maar niet bekwaam is om te oordelen hoe lang de jeugdhulpverlening best duurt. Dit zijn twee verschillende soorten beslissingen die verschillende eisen stellen aan de vermogens van de minderjarige.

Wanneer een minderjarige evenwel bekwaam wordt geacht, heeft dit tot gevolg dat zijn beslissing niet zomaar aan de kant kan geschoven worden maar dient men deze te respecteren!

SAMENGEVAT

► De jeugdhulpverlener heeft de plicht de minderjarige zo volledig mogelijk te informeren over zijn situatie. Hierbij dient men rekening te houden met de mogelijkheden van elk kind.

Het decreet voorziet één uitzondering, indien het niet in het belang van de minderjarige is, kan bepaalde informatie niet meegedeeld worden.

► Het geven van informatie gebeurt in een taal die duidelijk verstaanbaar is voor de minderjarige. Dit slaat op twee zaken. Enerzijds moet de informatie gegeven worden in een taal die de minderjarige machtig is en anderzijds moet rekening gehouden worden met de leeftijd, mogelijkheden, ... van de betrokken minderjarige.

► De minderjarige heeft het recht in te stemmen met jeugdhulp of deze te weigeren indien hij hiertoe voldoende bekwaam geacht wordt.

Hij mag ook vrij zijn jeugdhulpverlener kiezen of bepaalde interventies van jeugdhulpverleners weigeren. De minderjarige kan evenwel enkel een bepaalde interventie weigeren indien aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- voor zover de opdracht van de voorziening dit toelaten
- voor zover de organisatie van de voorziening dit toelaten
- indien de jeugdhulpverlening hierdoor niet in het gedrang komt.

VOOR WIE MEER WIL WETEN

- VERHELLEN, E., SPIESSCHAERT F. en CATTRIJSSSE L. , *Rechten van kinderen*, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1989, 462 p.
- KINDERRECHTENCOALITIE VLAANDEREN VZW, *Rechten van minderjarigen in de gezondheidszorg*, Gent, 2004, 86 p.
- KOREN M. , *The right of the child to information and its practical impact on children's libraries*, 1998, www.ifla.org/IV/ifla64/042-113e.htm.
- VAN DER STRAETE I. en PUT J., *Beroepsgeheim en hulpverlening*, Brugge, die Keure, 2005, 267 p.

